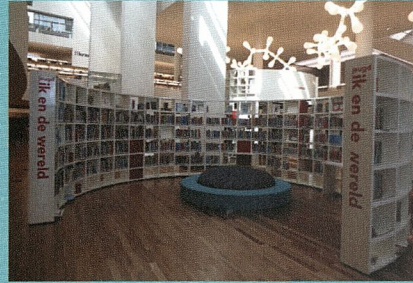

štubiđu

letnik 14, številka 2, november 2016

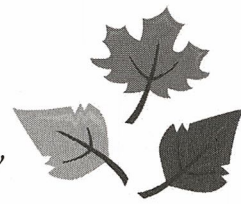
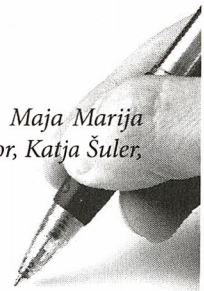
Amsterdam

Strokovna ekskurzija 2016

KAZALO

-
-
-
-
- 4 *Uvodnik*
  - 5 *Sekcija spreminja pot*
  - 6 *Lahko knjižnice spreminjajo življenja?*
  - 7 *Biblioterapija*
  - 8 *Intervju z Mojco Žaberl*
  - 10 *Strokovna ekskurzija študentov bibliotekarstva v Ajdovščino*
  - 12 *Pravljica čajanka*
  - 13 *Strokovno srečanje »Dileme izobraževanja in dela v šolski knjižnici«*
  - 15 *Študent, ZBUDI SE!*
  - 16 *Sveža podoba, intervju z Žigo Cerkenikom*
  - 17 *Strokovna ekskurzija v Amsterdam*
  - 20 *Amsterdam za založnike*
  - 23 *Digital Book World*
  - 24 *LIDA - Mednarodna konferenca v očeh študentov*
  - 26 *Kam s knjigarnami?*

Prispevke so napisali:

Žiga Cerkenik, Natalija Grbić, Miha Fištravec, Polona Homec, Urška Levstek, Maja Marija Marovt, Eva Medved, Urška Plaznik, Neža Podjavoršek, Alja Randl, Špela Sanabor, Katja Šuler, Mojca Trtnik, David Vogrin, Mojca Žaberl, Julia Žefran

Kolofon:

Štubidu – revija študentov bibliotekarstva
Letnik 14, številka 2, november 2016
Izdajatelj: Sekcija študentov bibliotekarstva pri ZBDS

Kontakt: stubidu.bink@gmail.com

Glavni urednici: Eva Medved in Maja Marija Marovt
Jezikovni pregled: Martina Drobne
Oblikovanje: Neža Molnar

ISSN C503-6488

Tisk: Birografika BORI d.o.o.
Naklada: 140 izvodov
Izid sta omogočila:

Brezplačno, zaželen prostovoljni prispevek za delovanje SŠB.

Vse pravice so pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov na katerem koli mediju je dovoljen s predhodnim dovoljenjem izdajatelja in navedbo vira.

> Uvodnik <

Spet je prišel oktober, z njim pa tudi novo študijsko leto. Z veseljem vam predstavljamo novo, jesensko številko študentske revije Štubidu, ki je za naju kot urednici prva. V prejšnji številki ste v uvodniku namreč lahko prebrali slovo urednic Maje in Vanje, ki sta svoje delo opravljali dolgo in dobro. Z njunim slovesom se je odprlo mesto za nove urednike revije, s tem pa se je pojavila priložnost za naju. Tako sva lahko izkusili, kako znanje, pridobljeno na predavanjih, uporabiti tudi v praksi. Delo urednic sva prevzeli z veseljem, izziv je bil sprejet in dela veliko. V revijo želiva vključiti prispevke z vseh treh smeri našega oddelka in dati priložnost vam, študentom, da s prispevki izrazite svoje mnenje in ideje ter se s tem predstavite kolegom na oddelku, predvsem pa stroki. Revija lahko izhaja le zaradi aktivnega sodelovanja študentov oddelka BINK, zato vas spodbujava, da izkoristite priložnost. Pišite, ustvarjajte in delite svoje mnenje. Revijo izdajamo za vas, študentje! Tako si sami začnete kreirati svojo pot in postavljate temelje za nadaljnjo zaposlitev ter aktivno sodelovanje v stroki. Vedite, da je prihodnost odvisna od vaših dejanj, ne od dejanj profesorjev ali drugih.

Veseliva se sodelovanja z vami in upava, da boste še naprej uživali v prebiranju Štubiduja. Uspešen študij še naprej!

> Eva Medved in Maja Marija Marovt <

»Nikoli ti niso dane sanje,
ne da bi ti bila dana tudi moč,

da jih uresničiš.«

(Richard Bach)

Sekcija spreminja pot ...

Pomanjkanje časa nas usmerja na pravo pot. Sili nas, da svoj čas v čim večji meri namenimo pravim stvarjem. Čas pokaže naše interese in s tem pove ali vlagamo energijo v prave dejavnosti. Seveda se vmes prikadejo moteči dejavniki, ki nas vržejo s poti. A z voljo in pravimi cilji, se vedno vrnemo na pravo pot. Tisto s ciljem. In vse ima cilj - tudi Sekcija študentov bibliotekarstva.

Sekcija študentov bibliotekarstva si vsako leto zastavlja višje cilje, ki zahtevajo več truda, rezultati pa mogoče niso takoj vidni. Glavni cilj še vedno ostaja povezovanje študentov s profesijo. Vseh študentov, a bolj konkretno tistih, ki svoj čas in energijo želijo vložiti v profesijo in se zavedajo, da odrekanja prinesejo ponos. Tako kot smo mi ponosni, da nam je letos uspelo izpeljati strokovno srečanje »Dileme izobraževanja in dela v šolski knjižnici«, ki ga osebno štejem v vrh svojega doprinosa k delovanju Sekcije. V zadnjem letu mandata pa želim na pot Sekcije študentov bibliotekarstva uvesti nekoga, ki hrani čas in energijo za podobne cilje. In vem, da je Neža Podjavoršek prava oseba. V novem študijskem letu se bova skupaj trudili za študente, ki imajo čas in energijo ter si želijo stopiti na pot Sekcije študentov bibliotekarstva.

Za vodenje po pravi poti v preteklem študijskem letu se želim posebej zahvaliti Mihu Fištravcu, brez katerega delovanje Sekcije ne bi bilo tako uspešno.

**V novem študijskem letu vam želim obilo idej
in lepih trenutkov! 😊**

*Urška Plaznik,
predsednica Sekcije študentov bibliotekarstva pri ZBDS*

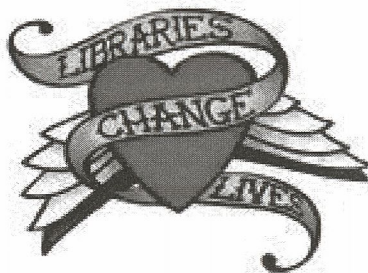

Lahko knjižnice spreminjajo življenja?

Ste se kdaj vprašali, ali knjižnice lahko spreminjajo življenja? Pa ne v kakšnem filozofsko-teoretičnem kontekstu, ampak v čisto vsakodnevnem mozaiku življenja. Ta misel se je tudi meni, v času moje desetletne delovne dobe, nemalokrat prikradla v zavest. Kako pomembno je sploh moje delo za družbo in ali je bila informacija, ki sem jo posredovala mojemu uporabniku, sploh koristna ali je sama po sebi izzvenela v prostoru časa.

Za 65.000 evropskih splošnih knjižnic, ki so se združile v skupnem projektu z naslovom *Public Libraries 2020*, je odgovor na zgoraj zastavljeno vprašanje enostaven: DA! Knjižnice lahko spreminjajo življenja! Na njihovi spletni strani (<http://www.publiclibraries2020.eu/>) lahko preberemo zgodbe vsakdanjih ljudi, ki jim je en obisk splošne knjižnice življenje postavil na glavo: od nesamozavestnih iskalcev zaposlitev, ki so s pomočjo programov informacijske pismenosti dobili zaupanje vase in tako uspešno dobili službe do čustveno obarvanih zgodb, ko je romunski deček s pomočjo lokalne knjižnice našel svojega brata, ki je živel na Finskem. Odkril ga je prav s pomočjo knjižničarja in računalnika, ki ga sam doma ni imel. V projekt, ki poskuša oza-veščati javnost o pomenu knjižnic in njihove mreže za okolico ter vse njene prebivalce, je vključena tudi Slovenija.

V knjigi z naslovom *Libraries Change Lives* (izposodite si jo lahko v Informacijskem centru za bibliotekarstvo) svojo iz-

kušnjo podeli mlada mamica, priseljenka iz Bosne. Prav splošna knjižnica je bila njeno zatočišče in varen pristan za uspešnejšo integracijo. V Bosni je bila učiteljica, v Sloveniji pa se zaradi nepoznavanja jezika ni počutila samozavestno. V knjižnici so jo vzpodbudili, da je začela pripovedovati zgodbe in to ji je spremenilo življenje. Spet je začutila veselje do svojega poklica in strast do pravljic.

Da, program *Libraries Change Lives* nas tako opominja, da so knjižnice še kako pomembne. Samo spomniti se moramo vsake toliko časa, da niso same sebi namen in da še kako soustvarjajo naše okolje in s svojimi uporabniki gradijo pisan mozaik življenja. In da nemalokrat poleg koristnih informacij včasih še bolj štejejo tiste drobne pozornosti, kot sta prijazen nasmeh in topla vzpodbuda k (samo)raziskovanju.

 Mojca Trtnik

Vir slike: <http://www.tulsalibrary.org/>

BIBLIOTERAPIJA

Vsak posameznik se v času svojega življenja sooča s težavami in ovirami, prav tako pa tudi s travmami, ki so zakopane globoko v podzavesti. Pri tem si lahko pomaga z veliko tehnikami, ena izmed njih je tudi biblioterapija.

Biblioterapija je interaktiven proces, pri katerem usposobljen terapevt s pogovorom pomaga posamezniku pri integraciji čustev in odzivov. Pri tem uporablja izbrano literaturo, ki je največkrat tiskano gradivo, lahko pa je tudi oblika avdiovizualnega materiala ali celo kreativnega pisanja posameznika, ki je prišel po pomoč k biblioterapevtu. Literatura v procesu biblioterapije postane orodje, ki vključuje posameznika na vseh področjih. Uspeh same biblioterapije pa je odvisen tudi od biblioterapevta, njegove sposobnosti empatije in pozornosti do potreb posameznika.

Bralna in interaktivna biblioterapija.

Bralna biblioterapija daje poudarek literaturi, od koder izvira tudi sam proces zdravljenja. Knjižničar ob pomoči strokovnjakov sodeluje pri sestavi raznih priporočilnih seznamov knjig, ki pomagajo posamezniku pri čustveni rasti in razvoju. Tu je glavni terapevt knjiga; odnos med bralcem in knjigo.

Interaktivna biblioterapija pa poleg branja samega zajema tudi pogovor o prebrani literaturi. Pogovor se lahko odvija individualno s terapevtom ali pa v skupini. Glavna značilnost same terapije je dialog, v katerem je središče pozornosti usmerjeno na posameznikova čustva, tudi na odziv na literaturo.

Kot pri vsaki stvari pa lahko tudi v biblioterapiji najdemo nekaj negativnih učinkov. Pacienti lahko v nekaterih poučnih knjigah odkrijejo vzroke za svoje težave in rešitve zanje, vendar je to samo navidezno. Samoanaliza brez usmerjanja strokovnjaka ni vedno ko-

ristna. Ob vsej poplavi knjig o duhovnosti pa se pojavi tudi nevarnost cenene literature, kjer je podoba sveta precej popačena, saj junaki z lahkoto premagujejo ovire. Ko bralec po branju tovrstne literature naleti na ovire v svojem življenju, ga to velikokrat spravi v nelagodno in frustrirajočo položaj.

Naštetim težavam pa se je moč izogniti, če poleg skrbno izbrane literature poteka tudi sodelovanje zdravnika in biblioterapevta.

V slovenskem prostoru je imel na področju biblioterapije odločilno vlogo dr. Janez Rugelj, ki je uporabljal biblioterapijo pri mnogih uspešnih zdravljenjih alkoholikov. Nekatere naloge biblioterapije je opisal v knjigi *Pot samouresničevanja*: biblioterapija začanja oblikovati bralčevo razumevanje in odnos do sveta, razvija, stopnjuje ozavedovanje, pomaga (ponovno) zbuditi ali (sploh) pridobiti določeno stopnjo samozavesti, ki je potrebna za ustrezno občevanje z ljudmi in s tem vpliva na bralčevo družbeno ravnanje.

Kot pri vsaki stvari velja tudi pri biblioterapiji, da napredka ne moremo pričakovati kar čez noč. Za izboljšanje čustvenega uvida ni zadosti samo prebrana knjiga, ampak je potrebno prebrano tudi predelati in spremembe vnesti v vsakdanje življenje. To pa lahko storimo sami ali ob pomoči strokovnjaka.

Za konec predlogi nekaterih naslovov, ki se jih lahko uporabi na področju biblioterapije:

- *Gostečnik, C. (2014). So res vsega krivi starši?. Ljubljana: Brat Frančišek*
- *Rugelj, J. (2000). Pot samouresničevanja. Ljubljana: samozal.*
- *Trstenjak, A. (2010). Po sledah človeka. Ljubljana: Mladinska knjiga*

 Natalija Grbić

Literatura: McCarty Hynes, A., Hynes-Berry, M. (1986). Bibliotherapy – The Interactive Process: A Handbook. London: Westview Press.

Intervju z Mojco Žaberl

V preteklem študijskem letu ste imeli v oddelčni knjižnici Bibliotekarstva, informacijske znanosti in knjigarstva možnost spoznati novo bibliotekarko Mojco Žaberl, ki je prevzela delo po slovesu mag. Hedvike Pavlica Kolman. Mojca Žaberl je svoje bibliotekarsko delo do sedaj opravljala v oddelčni knjižnici sociologije.

Kakšna je vaša izobrazba in kakšna je vaša zaposlitvena pot? Kako dolgo ste v vlogi knjižničarke OHK?

Po izobrazbi sem univ. dipl. sociologinja kulture in bibliotekarka. V knjižnici sem začela delati že kot študentka, natančneje v drugem letniku študija. To je pomenilo, da sem lahko znanje, ki sem ga pridobivala s študijem, že kmalu uporabila tudi v praksi. Študentsko delo sem opravljala v različnih knjižnicah, predvsem v visokošolskih in specialnih, a tudi splošnih. Po spletu naključij sem že v času študija uspešno opravila vsa potrebna izobraževanja in pridobila licenco za vzajemno katalogizacijo. Leta 2005 sem se redno zaposlila v knjižnici Oddelka za sociologijo. Pozneje sem pomagala še v drugih fakultetnih knjižnicah, in sicer v knjižnici Oddelka za zgodovino, v knjižnici Oddelka za arheologijo, v knjižnici Oddelka za psihologijo, zdaj pa tudi v knjižnici Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo.

Se vam zdi pomembnejši naziv izobrazbe ali pridobljene izkušnje?

Oboje. Eno brez drugega ne gre. Praktične izkušnje so seveda nujen pogoj za kakovostno in samostojno delo.

Kakšno se vam zdi delo v knjižnici? Kakšne so vaše izkušnje z delom v knjižnici? Katere so prednosti in slabosti tega dela?

Pri delu v knjižnici uživam, vseč mi je tako delo

z uporabniki kot na primer katalogizacija gradiva. Pri svojem delu na fakulteti skrbim za nabavo in obdelavo gradiva, izposojam gradiva in svetovanje uporabnikom ter njihovo individualno izobraževanje, izdelujem tudi bibliografije znanstvenim sodelavcem in sodelavkam, pripravljam različna poročila. Skratka, sodelujem pri vseh segmentih dela v knjižnici, kar je tako prednost kot slabost. Prednost je zlasti v smislu (s)poznovanja različnih področij dela, slabost pa v pomanjkanju časa za specializacijo, torej za podrobnejše poznavanje določenih vsebin. Na splošno pa posebnih slabosti dela v knjižnici ne vidim, sicer verjetno tega ne bi počela.

V knjižnici našega oddelka je gradivo v prostem dostopu, na drugih oddelkih naše fakultete pa ne. Katere prednosti in slabosti te lastnosti knjižnice vidite vi?

Gradivo v prostem pristopu zahteva ustrezno postavitev, varovanje in zaščito. Ker za to v danih razmerah ni ustreznih prostorskih in finančnih pogojev, ima vsaka oddelčna knjižnica na Filozofski fakulteti dostop do gradiva urejen po svoje. Če ima uporabnik potrebo in željo po pregledovanju gradiva po policah, ki niso v prostem pristopu, mislim, da to še nikoli ni bilo nikomur onemogočeno. Zdaj je gradivo tudi bolj dostopno, kot bo z morebitno selitvijo in fizično združitvijo oddelčnih knjižnic v eno knjižnico. Gradivo se poišče in je na voljo praktično takoj, večina ga je fizično v prostorih Filozofske fakultete na Aškerčevi 2. Treba se je namreč zavedati, da vse gradivo ne more biti postavljeno v prosti pristop. Večina knjižnic gradivo hrani v skladiščih, v prostem pristopu ga je le manjši del. Za uporabnika to na primer pomeni, da mora gradivo naročiti in nanj počakati. Ideji selitve in združitve vseh knjižnic sem sicer zelo naklonjena, mislim, da bi prinesla cel kup izboljšav, tako za uporabnike kot za zaposlene.

Na podlagi katerih kriterijev nabavljate in odpisujete gradivo v knjižnici?

Pri nakupu gradiva se sodeluje z zaposlenimi na oddelku. Kupuje se predvsem strokovno in znanstveno literaturo s področij bibliotekarstva, informacijske znanosti in knjigarstva, torej gradivo, namenjeno študijskemu in raziskovalnemu procesu na oddelku. Knjižnični fond se ne povečuje samo z nakupi, temveč tudi z darovi, zamenjavami in lastnimi izdajami. Odpisa je v knjižnicah Osrednje humanistične knjižnice Filozofske fakultete relativno malo. Gre namreč predvsem za gradivo s področja humanistike in družboslovja, ki ima nekoliko daljši »rok trajanja« kot recimo gradivo s področja biomedicine, kjer hitreje prihaja do sprememb in novih spoznanj. Kriteriji za izločanje in odpis gradiva so odvisni od vrste knjižnice. Konkretno se v knjižnici Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo gradivo odpisuje v skladu z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, kjer je zapisano, da se praviloma izloča in odpisuje gradivo, ki je glede na namen knjižnice vsebinsko ali fizično neustrezno, predvsem gre tu za poškodovano in umazano gradivo ter drugo gradivo v slabem stanju, odvečne izvode gradiva, nepopolno gradivo, gradivo, ki je dostopno tudi v drugih knjižnicah, zastarelo gradivo, starejše izdaje gradiva, ki jih lahko nadomestimo z novejšimi, pogrešano gradivo in podobno. Seveda je treba biti pri odpisu včasih previden. Ni vsako gradivo, ki deluje zastarelo, nujno že za odpis. Lahko je še vedno uporabno z vidika primerjave ali pa ima določeno zgodovinsko vrednost.

Kakšnih sprememb si želite za to knjižnico?

O spremembah je lahko in obenem težko govoriti. Seveda bi bilo dobrodošlo pridobiti večje prostore, sodobnejšo opremo, omogočiti daljši odpiralni čas, imeti s tem možnost organizacije raznih strokovnih izobraževanj, tečajev, literarnih in razstavnih dogodkov, izboljšati spletno stran in prisotnost v socialnih omrežjih. Osebno si želim, da bi imela knjižnica okna, prostoru namreč manjkata dnevna svetloba in zrak. Ena od izboljšav bi bila lahko v trenutni situaciji ta,

da bi se kakšen od študentov priključil delu v knjižnici kot prostovoljec.

Katere storitve nudite uporabnikom?

Storitve, ki jih nudi uporabnikom oddelčna knjižnica, so izposoja v čitalnico in na dom, medknjižnična izposoja, rezervacije gradiva, podaljševanje gradiva, pomoč pri iskanju gradiva in informacij, individualno izobraževanje/ usposabljanje uporabnikov za iskanje in uporabo informacijskih virov, zagotavljanje oddaljenega dostopa do e-virov, možnost uporabe čitalniških prostorov in dostop do svetovnega spleta.

Kakšnega odziva študentov na knjižnične storitve si želite in kakšno je dejansko stanje? Ali študentje premalo izkoriščajo te storitve?

Mislím, da študentje Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo uporabljate te storitve v zadostni meri oziroma toliko, kot jih potrebujete. Vidim vas kot samostojne pri uporabi oddelčne knjižnice, mislim, da ste samostojni pri iskanju relevantnih informacij in uporabi informacijskih virov. Čitalniški prostori vam ne služijo samo kot študijski, temveč tudi kot družabni prostor, kar pozdravljam.

Kaj predlagate študentom kot uporabnikom knjižnice?

Knjižnica mora predvsem živeti in dihati z uporabniki, sicer je sama sebi namen. Uporabljajte jo v čim večji meri.

Česa študentje ne vedo v zvezi s knjižnico in kaj bi bilo dobro zanje?

Težko odgovorim na to vprašanje. Ne vem, česa ne veste, to bolje veste vi. Lahko pa vedno kaj vprašate.

Kakšen nasvet bi dali bodočim bibliotekarjem našega oddelka?

Prepreke, ki vam pridejo na pot, sprejmite kot izziv, in bodite čim dlje čim bolj radovedni.

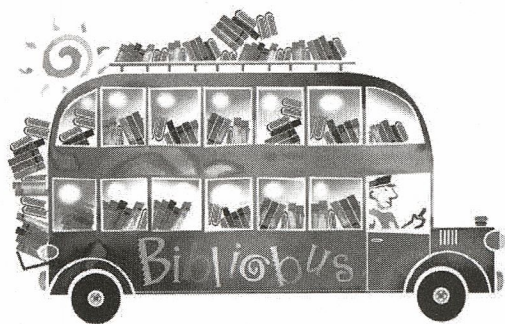
 Maja Marija Marovt in Eva Medved

Strokovna ekskurzija študentov bibliotekarstva v Ajdovščino

V četrtek, 3. marca 2016, smo se študentje oddelka odpravili na ogled Lavričeve knjižnice na Primorskem. Knjižnica pokriva območje zgornje Vipavske doline s 25.000 prebivalci. Njeni ustanoviteljici sta občina Ajdovščina in občina Vipava, v osrednji primorski regiji pa se povezuje še z Mestno knjižnico Idrija, Knjižnico Cirila Kosmača Tolmin in Goriško knjižnico Franceta Bevka.

Obiskali smo sedež knjižnice v Ajdovščini ter njeno enoto v Vipavi. Posebno enoto predstavlja potujoča knjižnica z bibliobusom, ki so nam ga tudi razkazali in nas je še posebej navdušil.

Potujoče knjižničarstvo ima v Sloveniji velik pomen. Bibliobus Lavričeve knjižnice je del projekta »Slovenske potujoče knjižnice«, ki se drži rekla »S knjigo v vsako vas« in je eden od 12 bibliobusov v Sloveniji. Bibliobusi se na pot po Sloveniji odpravijo vsak dan, skorajda edini možni dostop do gradiva pa omogočajo okoli 17.000 članom, ki si skupno izposodijo knjige okoli 150.000-krat v letu.

Na bibliobusu Lavričeve knjižnice sta nas pričakala bibliotekar Matjaž Stibilj in voznik Igor Lavrenčič, ki sta nam predstavila »knjižnico na kolesih«. Potujoča knjižnica

uporabnikom ponuja približno 6.500 enot gradiva. Uporabnikom omogoča tudi uporabo interneta, fotokopiranje in tiskanje. Bibliobus pripelje knjige enkrat mesečno na več kot 60 postajališč v občinah Ajdovščina in Vipava ter na 2 postajališči v občini Komen. Ustavljajo se v oddaljenih vaseh in težje dostopnih zaselkih. Postajališča obiščejo po vnaprej določenem urniku. Glede na razporejenost vasi so slednje razdelili na 10 voženj, v eni vožnji pa obiščejo med štiri in sedem postajališč, odvisno od razdalje med njimi. Na postajališčih jih pričakuje okoli 1350 članov, na letni ravni pa imajo okoli 10.500 obiskov in izposodijo 54.600 knjig.

Naloga vipavske in ajdovske potujoče knjižnice je oskrba s knjižničnim gradivom tistih ljudi, ki težko sami pridejo do knjižnice. Pravo poslanstvo potujoče knjižnice pa je, da s pomočjo (potujočih) knjig povezujejo ljudi in generacije. Potujoča knjižnica je nadomestila potujoče kovčke, ki so bili od leta 1971 zelo dolgo v uporabi in so bili predhodniki knjižnice na kolesih. Prvi bibliobus je bil kupljen leta 1975, novejši bibliobus pa so leta 1995 skupaj kupile ajdovska, novogoriška in tolminska knjižnica ter kot voznika zaposlile Igorja Lavrenčiča. Leta 2005 je tolminska knjižnica odšla na svoje in tudi novogoriška se je odločila za svoj bibliobus. Ustanoviteljici, občina Ajdovščina in Vipava, sta podprli predlog, da odkupita novogoriški delež in postaneta lastnici bibliobusa. Od takrat je bibliobus vozil knjige le na Gornjem Vipavskem. Bibliobus je sicer zadovoljeval uporabnike zelo dolgo, vendar je 16 let star predelan avtodom kmalu postal preslab za sedanje razmere, zato je potreba po sodobnem, tehnološko naprednejšemu

vozilu in udobni uporabi zahtevala spremembo. Knjižničarji so uspeli prepričati ustanovitelje v nakup novega, sodobnega vozila, ki ga je Lavričeva knjižnica v uporabo dobila 12. oktobra 2012. Za dobavitelja in kasnejšo nadgradnjo vozila v potujočo knjižnico so izbrali As Domžale. Vozilo je grajeno na podvozju tovornjaka, saj mu to omogoča večjo stabilnost. Močno ogrodje je pomembno še posebej zato, ker bo moralo vozilo še več let prevažati težak tovor. Vozilo je dolgo 10 metrov, skupna dolžina knjižnih polic pa znaša okoli 100 metrov.

Vgrajena je tudi rampa s stopnicami in dvigalom za dostop gibalno oviranim. Bibliobus ima posebna okna, ki preprečujejo zamakanje. Da bi bil bibliobus čim bolj podoben pravi knjižnici, je seveda bilo treba dodati še prostor za knjižničarja in opremo, med katero je tudi televizija. Bibliobus je opremljen še z električno klimo, komunikacijskimi kanali in internetom. Poleg tehničnih lastnosti so pomembne tudi estetske podrobnosti. Za osnovno barvo so določili zeleno, poslikava bibliobusa pa je delo domačina Davida Lična, ki je zmagal med predlogi za zunanji izgled bibliobusa. Vozilo so polepšali tako, da so grafiko nanесли na posebno folijo in jo prilepili na vozilo. Ker mora tudi zunanost bibliobusa zdržati vrsto let in poleg vsega še kljubovati močni primorski burji, je bila montaža velike folije s sliko zahtevna naloga.

Sodobno pa je tudi izposojanje gradiva v potujoči knjižnici – gradivo je obdelano v programu COBISS, od leta 2005 pa vodijo izposajo v programu COBISS/Izposoja. Člarnarine ne zaračunavajo.

Na začetku je z novim bibliobusom obiskovala kraje gospa Vera Božič. Ob pridobitvi novega bibliobusa so tudi dodali nove loka-

cije za izposajo – začelo se je z vrtci, nove ločavije pa so odprli tudi ob pomembnejših ustanovah v Vipavi, kot so šole, domovi starejših, razna podjetja in podobno.

Bibliotekar Matjaž Stibilj nam je povedal, da je zelo vesel, ko ob obisku potujoče knjižnice vidi nasmejane ljudi, ki čakajo na postajališčih in se veselijo novih knjig. To ga dodatno motivira za delo. Ker so uporabniki potujoče knjižnice v večini njeni stalni obiskovalci, knjižničarji poznajo njihove želje in zahteve, kar je zelo dobrodošlo, saj jim lahko gradivo pripravijo že vnaprej.

Bibliobus je še posebej zanimiv otrokom, ki si z veseljem ogledajo njegovo notranost in se sprehodijo po njem. Všeč je tudi gibalno oviranim osebam, saj lahko s pomočjo stopnic, ki se spremenijo v dvigalo, sami dostopajo do knjižnih polic, sam bibliobus pa je tudi ravno prav širok za gibanje z invalidskim vozičkom. Vsi domačini so z novim bibliobusom zelo zadovoljni. Predvsem jim je všeč pestra ponudba gradiva.

Ob 150-letnici Lavričeve knjižnice so 16. in 17. maja 2014 v Vipavi in Ajdovščini gostili 18. Strokovno posvetovanje in »Festival potujočih knjižnic Slovenije«, ki so se ga udeležile vse potujoče knjižnice iz Slovenije z dvanajstimi vozili (Ajdovščina, Domžale - Kamnik, Koper, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Postojna, Ptuj, Tolmin in Tržič). Strokovni del srečanja je potekal v Domu krajanov, na Lavričevem trgu v Ajdovščini in na Glavnem trgu v Vipavi pa je potekal ogled bibliobusov in njihove notranosti. Dvodnevno srečanje vsaki dve leti organizira Sekcija potujočih knjižnic. Letos je festival potekal 27. maja v Kamniku.

 Alja Randl

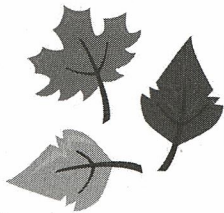
Pravljična čajanka

V okviru prakse sem v mesecu marcu na Osnovni šoli Grm izvajala Pravljične čajanke. Te so bile namenjene učencem podaljšanega bivanja od prvega do tretjega razreda. Vsak dan se je zvrstila ena od skupin podaljšanega bivanja. Učenci so izvedeli, kaj čajanka pomeni in od kod izhaja. Skupaj smo našli, katere vrste čajev poznamo in kaj lahko zraven prigriznemo. Ob poslušanju so pili kamilični čaj iz svojih čajnih skodelic, ki so jih prinesli s seboj. Prebrali smo kratko zgodbo iz knjige Zelišča male čaravnice, ki je opisovala zdravilne lastnosti kamilic. Ker se moramo med čajanko primerno obnašati, smo prebrali pravljico Ačiha! Bonton za vse živali. Učenci so se naučili lepega vedenja in kako nekemu sporočimo, da se ne obnaša primerno. Na koncu so se učenci posladkali z okusnimi piškoti ter si ogledali knjižnico.

Vzdušje med učenci je bilo nepopisno. Zelo so bili veseli, ker so lahko sedeli na tleh in pili čaj iz svojih skodelic, ki so jih ponosno razkazovali. Pridno so sodelovali in vsi navdušeni odgovarjali na zastavljena vprašanja. Z zanimanjem so poslušali pravljice in si po koncu ogledali knjižnico. Tudi odzivi učiteljic so bili pozitivni in spodbudni.

S Pravljičnimi čajankami sem želela v knjižnico pritegniti čim večje število učencev in jim na zanimiv način predstaviti, koliko različnih informacij najdejo v knjigah. Preko teh pa sem izkusila delo šolskega knjižničarja. Zelo sem navdušena nad delom v tej vrsti knjižnice, saj je pestro in razgibano, opravljaš veliko najrazličnejšega dela, tako knjižničarskega kot pedagoškega. S poukom in izvajanjem knjižničnih dejavnosti pa pridobiš izkušnje poučevanja in vodenja. Pri tem lahko uresničiš veliko zanimivih idej, kako pritegniti učence k branju in obiskovanju knjižnic.

 Julija Žefran

Strokovno srečanje

»Dileme izobraževanja in dela v šolski knjižnici«

Konec februarja je Sekcija študentov bibliotekarstva organizirala strokovno srečanje, ki se je dotikalo dilem v izobraževanju in delu v šolski knjižnici. Študentje, ki nas zanima zaposlovanje v šolski knjižnici, smo se srečanja z veseljem udeležili in tam izvedeli nekaj zanimivih stvari tako o izobraževanju in zaposlovanju kot tudi o situaciji šolskih knjižničarjev v praksi.

Prva govornica srečanja je bila študentom že poznana profesorica dr. Polona Vilar, ki je povedala nekaj besed o šolskih knjižnicah in delu šolskih knjižničarjev na splošno ter poudarila, da je šolsko knjižničarstvo po Evropi in svetu zelo raznoliko organizirano.

Nadaljeval je profesor dr. Primož Južnič, ki je povedal nekaj besed o izobraževanju šolskih knjižničarjev. V Sloveniji se je formalno izobraževanje šolskih knjižničarjev včasih izvajalo na Pedagoški akademiji v Ljubljani, kasneje pa se je v obliki podiplomskega študija organiziralo tudi v okviru smeri Šolsko knjižničarstvo na našem oddelku. Profesor Južnič je poudaril tudi veselo novico, da se podiplomski študij Šolsko knjižničarstvo to študijsko leto spet vrača na naš oddelek. Študij ponuja tudi pedagoške predmete, kar bo študentom omogočilo zaposlitev v šolskih knjižnicah, kjer je pedagoška izobrazba nujna.

Sledila je predstavitev Romane Fekonja iz Zavoda RS za šolstvo, ki se je dotaknila problematike izobraževanja in zaposlovanja šolskih knjižničarjev. Povedala je nekaj o zakonskih določilih. Šolska knjižnica deluje v sistemu vzgoje in izobraževanja, zato to področje ureja šolska zakonodaja. Glavni zakon v šolstvu je Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), v katerem je določeno, da je knjižnica obvezni sestavni

del vzgojno-izobraževalnega dela v šoli. Knjižničar v šolski knjižnici ima enakovreden status z učitelji in drugimi strokovnimi delavci, za kar mora imeti opravljeno tudi ustrezno stopnjo in smer izobrazbe. Potrebno je torej, da ima oseba ustrezna bibliotekarska znanja, ki jih pridobi preko študija (kar ponuja naš oddelek) ali pa ta znanja pridobi dopolnilno. Druga obvezna zahteva je ta, da ima oseba, ki želi delati v šolski knjižnici, tudi ustrezno pedagoško-andragoško izobrazbo. Ko sta ta dva pogoja izpolnjena, mora posameznik opraviti še strokovni izpit. Študentom bibliotekarstva manjka predvsem pedagoški del in sodelujoči na srečanju so nam svetovali, naj to poskusimo opraviti še v času študija. Govornica je opozorila tudi na nekaj drugih problemov, ki se pojavljajo v zvezi z zaposlovanjem v šolski knjižnici. Veliko šol namreč ne zaposluje šolskega knjižničarja za polni delovni čas, ampak želi, da bi oseba poleg dela v šolski knjižnici poučevala tudi kakšen predmet. Tudi tu je zaposlovanje ovirano za diplomante bibliotekarstva, saj je naš študij samo enopredmeten in je zato diplomu iz drugih smeri kar težko dobiti.

Proti koncu strokovnega srečanja smo lahko slišali tudi praktične izkušnje dveh ljubljanskih šolskih knjižničarjev. Prvi je o svojem delu govoril šolski knjižničar v osnovni šoli Prule Gregor Škrlič, sledila pa je šolska knjižničarka Katarina Jesih Šterbenc, ki ima zelo zanimivo zaposlitev – dela namreč kot knjižničarka kar na dveh ljubljanskih gimnazijah. Študenti smo na srečanju izvedeli zelo zanimive stvari, ki nam preko študija niso bile tako natančno obrazložene, zato je bilo srečanje za nas zelo koristno in poučno.

 Polona Homec

Študent, ZBUDI SE!

V ponedeljek, 11. januarja 2016, smo študenti našega oddelka dobili priložnost spoznati in poklepetati s predsednico ZBDS (Zveza bibliotekarskih društev Slovenije), dr. Sabino Fras Popović.

Pridružila se nam je tudi podpredsednica ZBDS, Irena Sešek. Seveda ne smem pozabiti na predsednico naše sekcije, Urško Plaznik. Zasluga za marsikateri dogodek, izlet in dober nasvet gre ravno njej, ki že nekaj časa pridno in vestno skrbi za študente našega oddelka, da dobimo priložnost spoznati našo profesijo tako v Sloveniji kot tudi v tujini. Z zagnanostjo, odločnostjo in željo po uspehu si je ustvarila kup znancev in prijateljev in pridobila pomembne izkušnje tako v naši profesiji kot v vsakdanjih odločitvah.

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije bo v letu 2017 praznovala 70 let obstoja. Njihov sedež je v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Poslanstvo ZBDS sloni na medsebojnem povezovanju slovenskih knjižničarjev, da omogočajo najboljše pogoje za pridobivanje znanja in rast, tako na osebnem nivoju knjižničarja kot tudi na nivoju profesije, spodbujati knjižnice pri njihovem delu in namenu.

Na posvetovanju smo govorili o pomembni vlogi sodelovanja študentov z bibliotekarskimi društvi. O društvih smo govorili že v prejšnji številki Štubiduja, pa mi dovolite, da jih vsaj naštejemo:

Društvo bibliotekarjev Celje, Društvo bibliotekarjev Gorenjske, Društvo bibliotekarjev Koroške, Društvo bibliotekarjev Ljubljana, Društvo bibliotekarjev Maribor, Društvo bibliotekarjev Pomurja, Društvo bibliotekarjev Dolenjske, ter Društvo bibliotekarjev Primorske in Notranjske.

Za študente, ki še ne poznamo širine naše profesije, je pomembno, da raziskujemo, smo

radovedni, se udeležimo strokovnih posvetovanj, ki jih pripravljajo knjižnice, založbe in druge institucije ter kakorkoli drugače poskušamo pridobiti znanje in spoznati poglede naših starejših kolegov bibliotekarjev. Sekcija študentov bibliotekarstva in ZBDS organizirata veliko število dogodkov, tako formalnih kot neformalnih, s katerimi lahko pridobimo nova poznanstva, se uveljavimo ali predstavimo svoje ideje, da izboljšamo položaj tako knjižničarjev kot tudi študentov v Sloveniji in tujini.

Sem študentka prvega letnika podiplomske stopnje Bibliotekarstva in kar malo obžalujem, da se nisem prej pozanimala o dogodkih, katerih bi se lahko udeležila. Žal mi je, da se nisem prej vpisala v enega izmed društev, letošnje leto pa sem se vpisala v Društvo bibliotekarjev Celje. Najprej sem dobila položnico za plačilo članarine. »Joj, ne že spet!« je bil moj prvi stavek, ko sem odprla kuverto in prejela člansko izkaznico. Nato sem prebrala še priložen prospekt. Ugodnosti, ki jih nudi članstvo v tem društvu, so predvsem popusti v Mestnem gledališču v Celju, Thermani Laško, v Rimskih Termah, pri nakupu publikacij Mohorjeve družbe in še kaj. Po branju prospekta sem bila vedno bolj zadovoljna in prepričana, da sem se pravilno odločila. Kdo ne mara kopanja in drugih storitev v Thermani? Prepričana sem, da tudi ostala društva nudijo podobne ugodnosti, jaz sem s celjskim zelo zadovoljna, zato študente pozivam: Včlanite se, bodite aktivni, bodite radovedni, željni znanja, pred sabo imejte začrtano pot do cilja in se je čim bolj držite. Če cilja še ne poznate, berite, raziskujte, kaj vas zanima in kaj ne, saj boste le s tem ugotovili, kaj vam odgovarja in kaj ne. Nič hudega, če česa ne boste našli, to ni izguba, to je dokaz, da to ni vaš cilj, vaša strast. Dobre ocene in sto odstotna prisotnost na predavanjih vam ne bodo prinesli zaposlitve, to je le en korak po tej poti. Druženje, uveljavljanje svojega mnenja, obiski konferenc, spoznavanje pogledov in mnenj

drugih vam bo zares odprlo oči, vam pokazalo, kaj naša profesija ponuja. Ta študentska pot vam bo dobra odskočna deska pri zaposlitvi, saj vsi vemo, da delodajalci zahtevajo izkušnje, ki pa jih je težko pridobiti. Treba je biti vztrajen, inovativen in željan znanja.

Dober korak je že, da se potrudite in napišete kakšen članek za našo revijo Štubidu. Tako boste videli, kaj je za vas in kaj ne, predstavili boste svoje mnenje, mogoče pa to prebere

kakšen profesor in vas povabi k sodelovanju pri čem veliko večjem in pomembnejšem. Bodite drzni in upajte si upati.

 Maja Marija Marovt

ZBuDiSe!

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Sveža podoba

Če uporabljate spletno stran Narodne in univerzitetne knjižnice, ste zagotovo opazili njeno prenovljeno podobo. Zato smo za vas pripravili intervju z enim izmed sodelujočih pri nastajanju nove spletne strani NUK, Žigo Cerkvnikom.

Kakšna je vaša izobrazba in kakšne so vaše delovne izkušnje? Koliko časa ste že zaposleni v Narodni in univerzitetni knjižnici?

Diplomiral sem na Fakulteti za družbene vede, smer politologija, in kmalu zatem pričel z delom v NUKu, kjer sem zaposlen že dobrih osem let. Sprva na projektu Digitalna knjižnica Slovenije, kasneje pa sem prevzel delovno mesto svetovalca za mednarodno sodelovanje.

Katere obveznosti obsega vaša služba?

V prvi vrsti je to koordinacija mednarodnih dejavnosti knjižnice, ki vključujejo redne strokovne izmenjave s sodelavci iz tujine, protokolarne in strokovne obiske, bilateralna sodelovanja s sorodnimi ustanovami in veleposlaništvi, članstvo v Slovenski nacionalni komisiji za UNESCO organizacijo (mednarodnih) dogodkov ter druge aktivnosti. Od leta 2011 kot urednik spletnih vsebin skrbim za pripravo in objavo vsebin

na spletni strani NUKa ter (skupaj s sodelavcem) družbenih omrežjih (Facebook, Twitter, Youtube idr.). Poleg tega sodelujem pri organizaciji razstav in dogodkov, stikih z javnostmi, pomagam pri vodstvih po Plečnikovi palači, v zadnjem času pa se vse več ukvarjam tudi s snemanjem in montažo video vsebin.

Spletna stran Narodne in univerzitetne knjižnice je dobila novo podobo. Kdo je bil odgovoren za to odločitev in zakaj je do te odločitve prišlo?

Spletno mesto NUKa je bilo resnici na ljubo že kar nekaj časa potrebno prenove in v nekoliko boljših proračunskih oziroma kadrovskih razmerah bi projekt, o katerem smo bolj ali manj aktivno razmišljali več let, realizirali že mnogo prej. Da smo ga končno uspešno pripeljali do konca, gre zasluga zlasti ravnateljici Martini Rozman Salobir, ki je zagotovila potrebna sredstva in oblikovala delovno skupino, ki je bila odgovorna za pripravo osnutka in nato čim hitrejši prenos vsebin.

Kakšen je postopek in koliko časa traja samo načrtovanje ter končna izdelava spletne strani? Kako pomembne so pri tem pretekle izkušnje?

Celoten proces je v našem primeru trajal dobro leto dni. Čeprav smo imeli

večji del vsebin že pripravljen, smo se želeli nove strani lotiti povsem od začetka in brez ozira na našo dosedanjo prakso ter navade. Pri zasnovi smo izhajali predvsem iz potreb uporabnikov, seveda pa tudi iz naših temeljnih funkcij. Teh NUK opravlja kar nekaj, zato je tudi spletnih vsebin temu primerno veliko. Poleg tega se je skozi leta nabralo še okrog deset satelitskih mest (od arhiva slovenskega spleta, Digitalne knjižnice Slovenije pa tudi strani Centra za razvoj knjižničarstva), ki jih bomo v nadaljevanju postopoma prenovili in poenotili. Prenova torej v resnici še ni povsem zaključena. Izkušnje so po mojem mnenju pomembne najprej v smislu razumevanja potreb in navad uporabnikov, seveda pa tudi kot obvladovanje potrebnih znanj in veščin, da se lahko tako zahteven in obsežen projekt, kot je spletno mesto NUKa z vsemi storitvami vred, skoraj v celoti izvede znotraj hiše.

Koliko ljudi je sodelovalo pri načrtovanju in izdelavi spletne strani?

V projektni skupini je sodelovalo okoli 12 sodelavcev iz različnih oddelkov in strokovnih služb NUKa, imeli smo podporo kolegov iz praktično vseh oddelkov knjižnice. Večino delasta opravila pomočnik ravnateljice, mag. Zoran Krstulović, ki je koordiniral delo skupine, ter Matjaž Kragelj, predstojnik Enote za informacijsko tehnologijo in digitalno knjižnico, ki je skrbel za zasnovo in postavitev nove strani. Za zadnje oblikovne popravke smo se povezali še z zunanjim izvajalcem, s katerim sodelujemo pri prenovi grafične podobe.

Kaj je pri izdelavi spletne strani iz vašega stališča najpomembnejše za uporabnike?

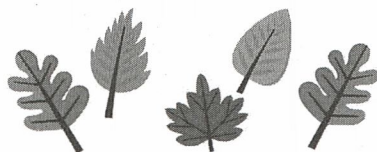
Edini razlog za obstoj spletne strani in njen

daleč najpomembnejši vidik so ljudje, ki jo uporabljajo. Razumevanje potreb, želja in navad uporabnikov je zato ključnega pomena za uspešen spletni nastop. V primeru ustanove, kot je NUK, ki nagovarja raznolike ciljne skupine, med katerimi so študenti, raziskovalci, knjižničarji, avtorji, založniki in splošna slovenska javnost, to s seboj prinese tudi nekaj strateških in uredniških odločitev o tem, kako naše osnovne zakonske funkcije povezati s pričakovani uporabniki v neko celoto, ki bi odražala naše poslanstvo in vizijo. Stran mora biti seveda tehnično brezhibna, prilagojena različnim scenarijem uporabe, vsem možnim velikostim zaslona in preferencam brskalnikov ter funkcionalna za obiskovalce z motnjami vida in težavami pri branju. Nazadnje pa ne gre brez kvalitetnih in zanimivih vsebin, brez katerih v današnji zasičenosti z informacijami težko računamo na pozornost javnosti.

Kaj bi svetovali bodočim bibliotekarjem in informatikom z našega oddelka glede knjižnic na spletu oziroma njihovih spletnih strani?

Svetovni splet je knjižnicam ter predvsem knjižničarjem prinesel kar nekaj novih izzivov in ni še čisto jasno, ali se bomo nanje znali pravilno odzvati. V tem smislu je edini nasvet, ki ga lahko dam, da ohranite odprto glavo in študijska leta, poleg obvezne zabave, izkoristite za nabiranje karseda raznolikih znanj in izkušenj. Prišli vam bodo še kako prav, ne samo pri iskanju, temveč tudi kasneje pri opravljanju službe. In izkoristite brezplačne spletne vire, tečaje in storitve, ki jih ponujajo knjižnice ter si tako prihranite nekaj časa in živcev.

 Eva Medved

Amsterdam

**Strokovna ekskurzija
22.-26.04.2016**

V četrtek, 21. aprila 2016, smo se študentje z Od-delka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo odpravili na strokovno ekskurzijo, ki se jo člani Sekcije študentov bibliotekarstva trudijo izvesti vsako leto. Letos nas je pot vodila v Amsterdam. Študentje smo imeli na voljo dva programa – bibliotekarskega in založniškega. Podrobneje bom opisala ustanove, ki smo jih obiskali v okviru bibliotekarskih ogledov.

V petek smo se bibliotekarji takoj po prihodu v Amsterdam odpravili v glavno enoto splošne knjižnice Openbare Bibliotheek Amsterdam. Osrednja knjižnica se nahaja v centru mesta ob reki IJ, ima pa še 25 podružnic. Je kulturna organizacija, katere cilj je promocija prostega pretoka informacij znotraj lokalne skupnosti Amsterdama. Knjižnica je tudi pomemben center za srečevanje in izobraževanje prebivalcev mesta. Organizira veliko kulturnih aktivnosti in delavnic, s katerimi želijo vzpodbujati in širiti interes za branje, izobraževanje in prenos znanja. Osrednja knjižnica je odprla svoja vrata 7. julija 2007. Njena površina znaša 28.000 kvadratnih metrov in je največja knjižnica na Nizozemskem. Knjižnica je odprta vsak dan od 10. do 22. ure, razen nekaterih praznikov, in ima okoli pol milijona knjig, revij, CD-jev, DVD-jev in iger. Za uporabnike je odlično poskrbljeno, saj imajo na voljo več kot 1000 sedežev in 600 računalnikov z internetom, uporabljajo pa lahko tudi študijske koticke, ki so namenjeni samostojnemu učenju. Za iskanje po katalogu imajo na voljo 110 računalnikov, ki so nameščeni v vseh nadstropjih. Skupno je v vseh enotah knjižnice okoli 1,5 milijona enot gradiva, veliko gradiva pa ima glavna enota spravljenega v skladišču, ki vsebuje 25.000 metrov knjižnih polic. Člani si lahko knjige, časnike in revije izposodijo brezplačno za obdobje treh tednov, CD-je in DVD-je pa si lahko izposodijo za en teden. Knji-

žnica se razprostira na šestih nadstropjih. Njena notranost je moderna in zelo prijazna uporabnikom. Je zelo lepo opremljena in svojim obiskovalcem nudi obilico udobja, zato je primerna tudi za preživljanje prostega časa. Ambient je zelo prijeten. Med raziskovanjem po knjižnici si lahko ogledamo tudi različne razstave, ki jih prirejajo v knjižnici. V pritličju je poseben koticček za otroke, kjer je veliko mehkih površin, namenjenih branju, med drugim tudi postelja. Prostor je zelo domiselno oblikovan. Da bi se uporabniki kar najbolje počutili, imajo v sedmem nadstropju na voljo celo gledališče, kavarno in restavracijo s teraso, ki ponuja čudovit pogled na mesto in kanale. Glavna enota knjižnice Openbare Bibliotheek ima okoli 1,8 milijona obiskov letno, dnevno jih obišče okoli 5000 ljudi. Skupno je v vseh podružnicah okoli 4 milijone obiskov letno. Tem številkam primerno je tudi število zaposlenih – skupno je v vseh enotah zaposlenih več kot 300 ljudi.

V ponedeljek je bil na vrsti obisk visokošolske knjižnice Univerze v Amsterdamu - HVA Wiba-uthuis. Na predavanju smo poslušali o združitvi knjižnic Univerze v Amsterdamu (UvA) in Univerze uporabnih znanosti Amsterdam (HvA), ki se je zgodila leta 2013. Knjižnici naj bi se združili zato, da bi imeli samo eno organizacijo, ki bi delovala celostno. Ker je to zaradi različnih lokacij knjižnic zelo težko zagotoviti, so morali narediti podroben načrt. Pri tem so se osredotočili na potrebe svojih uporabnikov. Povedali so nam, kako pri njih knjižnica nudi podporo izobraževanju, sprehodili pa smo se tudi skozi študijske prostore v Amstelcampus-u. Združitev obeh knjižnic je pomenila pomemben korak, saj so s tem uporabnikom olajšali dostop do informacij. Univerza HvA podpira prakso in razvoj profesije, Univerza UvA pa je znanstveno in raziskovalno naravna. Z združitvijo knjižnic obeh univerz so

prispevali k razvoju znanosti kot celote. Skupno je na obeh univerzah okoli 80.000 študentov, profesorjev oziroma raziskovalcev pa 3500. Vsi ti so uporabniki knjižnic. Knjižnici vodi en direktor. Uporabniki v knjižnicah najdejo vse informacije, ki jih potrebujejo za svoje delo, saj je zbirka zelo pestra. Vsebuje veliko gradiva v digitalni obliki in digitalizirano staro gradivo, zaposleni pa uporabnikom ves čas nudijo strokovno pomoč pri iskanju informacij. Knjižnica podpira odprt dostop do izsledkov znanstvenih raziskav. Knjižnica je za študente zelo priljubljena točka in je kot neka kšno srce kampusa, saj ima udobno pohištvo in večnamenske prostore, ki jih študentje s pridom uporabljajo. Za študente organizirajo tudi debatable programe, ki so med njimi zelo popularni. Trudijo se tudi, da bi se čim bolj povezali z mestom in se ukvarjali z aktualnimi problematikami, ki so študentom zanimive in privlačne. Za študente prirejajo ogromno obštudijskih aktivnosti, ki se jih z veseljem udeležujejo. Predstavili so nam poseben model učenja – »Flipped Classroom«, pri čemer gre za aktivno obliko učenja. Študentje na določeno temo sami poiščejo informacije in naredijo seminarje, o katerih kasneje diskutirajo. Še ena izmed storitev knjižnice pa je ta, da lahko te seminarje predstavijo v obliki videoposnetkov in jih nato naložijo na posebno spletno stran in so na voljo vsem drugim študentom. Zaposleni skrbijo za ustrezen razvoj informacijske pismenosti. Uporabnikom so vedno na voljo za pomoč, nudijo pa tudi skupinska izobraževanja na temo iskanja in uporabe informacij.

Isti dan smo si ogledali še visokošolsko knjižnico Univerze v Amsterdamu – UB Singel, ki je povezana z enoto HvA Wibauthuis. Predstavili so nam RDM, UvA Dare/Pure, UvA View, trende uporabe storitev in gradiva ter storitev Readers online.

Nazadnje smo študentje sodelovali še v zabavni igri – preko mobilnih telefonov smo se prijavili na aplikacijo »Kahoot!«, ki je namenjena učenju na zabaven način. Preko telefonov smo odgovarjali na vprašanja in tekmovali med sabo.

Popoldne je sledil ogled Oddelka za medijske študije na Filozofski fakulteti, na katerem lahko študentje študirajo tudi bibliotekarstvo. Letno se jih vpiše zelo malo.

V torek smo obiskali še Specialno knjižnico IISH, torej International Institute for Social History, kjer nam je gospod Huub Sanders predstavil delovanje ustanove. Njihova zbirka obsega gradivo iz različnih obdobij, raziskujejo pa socialna gibanja, ki so jih prinesle različna obdobja in so vplivala na življenje ljudi. V okviru tega danes preučujejo predvsem življenje ljudi v državah v razvoju in pripadnikov marginalnih skupin. Geografsko njihove zbirke pokrivajo ves svet, trenutno pa se največ ukvarjajo z gradivom iz Afrike. Zbirajo vse vrste gradiva, kot so knjige, arhivsko gradivo, fotografije, plakati ter video in avdio posnetki, trenutno pa jih najbolj zanima gradivo v digitalni obliki. Knjižnična zbirka je zelo bogata – arhiv obsega kar 20 km polic z gradivom (3000 fondov). V inštitutu je dobrodošel vsak, ki ga zanima to področje. Ker pa imajo tudi zasebne arhive, uporabniki za dostop do gradiva potrebujejo dovoljenje (na poseben obrazec napišejo, za kaj bi želeli uporabiti pridobljene informacije).

Študenti smo z ekskurzije odnesli veliko novega znanja in smo z izvedbo zelo zadovoljni, želimo pa si, da bi tudi v prihodnje imeli možnost obiskov različnih knjižnic in sorodnih ustanov po Evropi.

 Alja Randl
 Neža Molnar

Založniški ogledi

Poleg turističnega ogleda mesta smo imeli študenti seveda tudi strokovni del. Sama sem se udeležila založniških ogledov, ki so bili to leto zelo dobro organizirani in izbrani, saj smo študenti imeli možnost spoznati veliko različnih organizacij, ki se ukvarjajo s knjigo, s čimer smo dobili zelo velik vpogled v nizozemsko založništvo in knjigarstvo. Predstavili so nam neprofitno založbo Omnio, knjigarstvo Waterstones (prodaja večinoma angleške knjige), največjo nizozemsko knjigarno Scheltema, The American Book Center (prodaja večinoma angleške knjige) in The ABC Treehouse (prostor, kjer The American Book Center organizira dogodke v povezavi s knjigo in ga tudi daje v najem za razne prireditve), Zvezo nizozemskih založnikov in Oddelek za knjigarstvo, kjer smo poslušali predavanje o nizozemskem založništvu v 21. stoletju. Najbolj mi je bil všeč ogled knjigarne Scheltema, nekaj posebnega pa je bil tudi obisk knjigarne The American Book Center. Knjigarna Scheltema obsega pet nadstropij in je največja knjigarna na Nizozemskem. V vseh petih nadstropjih ne prodaja ničesar drugega razen knjig in očal za branje, kar je posebnost med knjigarnami, saj le-te poleg knjig prodajajo čedalje več drugih predmetov. Ta splošna knjigarna sicer prodaja večinoma knjige v nizozemščini, strokovne tudi v nemščini in francoščini. V angleščini poleg strokovnih tudi leposlovne. V enem izmed nadstropij ima knjigarna urejeno tudi popolnoma opremljeno kuhinjo, kjer lahko avtorji, ki predstavljajo kuharske knjige, pripravijo jedi ter svoje delo tako na zanimiv način predstavijo pred gledalci. V enem izmed nadstropij je seveda tudi kavarna, kar je v današnjih časih že kar pogosto. Celotno četrto nadstropje pa je namenjeno prodaji rabljenih knjig. Knjigarna me je očarala tudi s tem, da so nadstropja zelo odprta in imajo veliko naravne svetlobe, poleg tega pa tudi veliko miz za branje ali študij, kjer lahko ljudje berejo ali listajo knjige, s čimer vse skupaj spominja na moderno knjižnico.

The American Book Center pa je knjigarna, ki večinoma prodaja angleške knjige. Pri prodaji uporablja zelo inovativne prijeme, za katere se je izkazalo, da so zelo uspešni. Nekateri izmed njih so:

- polica s knjigami books nobody reads (zaposleni izberejo knjige, ki se redko prodajajo, s čimer izpostavijo knjige, ki sicer ne bi bile opažene),
- pojdi na slepi zmenek s knjigo (v zavitem paketu so izbrane tri knjige, podobno kot pri projektu knjižnic v Sloveniji, na zavitku pa so zapisane ključne besede, ki opišejo knjigo in cena)

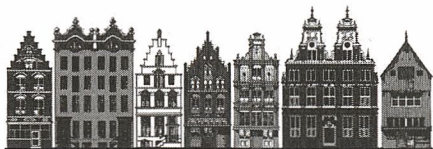
Na ta super način lahko ljudje spoznajo nove knjige, ki jih sicer sploh ne bi opazili in si tako razširijo obzorja.

Ta knjigarna pa je posebna še po nečem – po Espresso Book Machine, ki se uporablja za tisk na zahtevo. Ta naprava se nahaja v Beli sobi, z njo lahko v približno pol ure (odvisno od debeline) natisnejo en sam izvod knjige. To so nam, študentom na založniških ogledih, tudi pokazali. Opazovali smo, kako se je pred našimi očmi natisnila, obrezala in zlepila knjiga Just do it till they make you stop, v kateri avtorica, ki je direktorica te knjigarne, piše o tem, kako je ustanovila knjigarno ter na kaj se je osredotočila, da je postala ta uspešna. Natisnjeno knjigo je dobila v dar naša oddelčna knjižnica in je tako na voljo vsem, ki jih to zanima.

Na letošnji strokovni ekskurziji sem res zelo uživala, ogled teh knjigarn bi priporočila vsem, ki jih zanima področje knjig. Na strokovnih ogledih sem spoznala in videla veliko novega in osupljivega, takega, kar mi je dalo nov pogled in poslalo mojo domišljijo v višave. Takšne strokovne izkušnje so zelo lepa priložnost za druženje in spoznavanje študentov ter seveda za to, da se te dotaknejo novi ljudje in prostori.

 Urška Levstek

Amsterdam za založnike

Knjigarna Waterstones

V centru knjigarniške aktivnosti na trgu Spui se nahaja podružnica britanske knjigarniške verige Waterstones. Atraktivna izložba privablja ljudi z razstavljenimi uspešnicami, napis na vratih, ki proglašča 'Winter is coming' pa pove, kakšne kupce knjigarna pričakuje v naslednjih dneh.

Ob predstavitvi knjigarne izvemo, da je celoten izgled izložbe in knjigarne standardiziran ter zelo podoben ostalim knjigarnam Waterstones po svetu. Tudi osnovna zbirka razstavljenih del je enaka, saj vodstvo ne določa zbirke za vsako knjigarno posebej. Drugačni trg pa jim vseeno omogoča nekoliko več samostojnosti pri izbiri preostalih del, ki so prilagojena kupcem na Nizozemskem. Knjigarna je bila v Amsterdamu dobro sprejeta, saj se je uveljavila v tržni niši, za katero obstaja veliko zainteresiranih kupcev, pomaga pa jim tudi razširjena uporaba in obvladovanje angleškega jezika na Nizozemskem. Včasih je bila za kupce zelo atraktivna ponudba revij, zadnja leta pa se je močno povečalo nakupovanje knjig iz žanra Young Adult. Podan je bil primer, da so se pred nekaj leti vse knjige tega žanra nahajale na eni sami omari, zdaj pa te knjige skupaj zasedajo že šestnajst omar.

Knjigarna ohranja močne povezave z domačo organizacijo, zato lahko kupci preko spletne strani naročijo katerokoli knjigo iz ponudbe ter jo v nekaj dnevih prevzamejo v amsterdamski knjigarni. Uslužbenci izrabljajo to prednost tudi za bolj učinkovito izrabo prostora v skladišču. Pametni sistem spremlja vse nakupe knjig v knjigarni ter obstoječo zalogo v skladišču, na podlagi tega pa lahko

zelo natančno predvideva, koliko in katere knjige se bo nakupovalo v bližnji prihodnosti.

Založba Omnia

Omnia je neprofitna založba, ki jo je leta 2011 ustanovil Jan van Leent. Izdaja dela s področja filozofije, religije in literature, ki večinoma obstajajo le v elektronski obliki ter se jih da brezplačno naložiti z spletne strani založbe. Van Leent nas je prijazno sprejel ter nam predstavil svoj vstop na polje založništva. Za razliko od profitnih založb je neprofitno založbo mogoče ustvariti zelo hitro in zelo poceni. Prav tako so pri neprofitnih založbah finančna tveganja precej manjša, prihodek pa ni odvisen od uspešnic.

Van Leent je hitro ugotovil, da se lahko ima za založnika vsak, ki pridobi pravico, da svojim publikacijam pripiše ISBN številko. Ostali stroški so odvisni le od založnika samega. Ker distribucija in knjigarne dobijo skoraj polovico prihodka od knjige, je svoje knjige prodajal le v elektronskem formatu preko spletnih platform, za katere založniku ni treba plačevati. Redke tiskane kopije je pridobil z uporabo Espresso Book Machine, zaradi nizkih naklad pa jih je lahko skladiščil kar v svojem stanovanju. Razložil je, da v današnjem svetu obstaja veliko možnosti, ki za nizko ceno nudijo isto stopnjo kakovosti. Sam je to močno izkusil pri uporabi programske opreme Drupal za kreiranje spletne strani založbe. Ker je ta očitno ponujala zelo dobro uporabo metapodatkov, se je njegova spletna stran nenadoma pojavila na vrhu zadetkov pri iskanju založb v Amsterdamu.

Knjigarna American Book Center

American Book Center je knjigarna z angleškimi knjigami, ki stoji na že omenjenem trgu Spui. Njeno unikatno notranjost lahko obiskovalec zazna takoj ob vstopu, ko ga pot, ki se v spirali dviguje v najvišje nadstropje, vodi med do stropa segajočimi policami, ki so napolnjene z atraktivno zasnovanimi knjigami. Podoba je zasnoval študent oblikovanja z namenom, da oblika in duh knjigarne vabita kupca vedno globlje v notranjost ter ustvarjata doživetje, ki obiskovalca odvrta od želje, da bi knjigarno zapustil.

Knjige so razdeljene na več tematik, vsaki tematiki pa je dodeljena oseba, ki je odgovorna za urejanje in nakup gradiva. Zanimivost knjigarne je v neodvisnosti urejevalcev pri nakupu knjig, saj lahko popolnoma sami odločajo, katere knjige bodo stale na policah. To zahteva aktivno spremljanje področja ter spremljanje in sodelovanje na različnih portalih, obenem pa tudi dober okus. Pomembna zahteva za vse zaposlene v knjigarni je, da so obenem tudi bralci knjig, saj lahko le tako prodajajo dobre knjige ter uspešno svetujejo kupcem. Ena izmed uspešnih akcij knjigarne je prodaja t.i. 'skrivnostnih paketov'. Paket, v katerem je zavitih nekaj knjig, se prodaja z popustom, vendar pa kupci ne vedo, katere knjige so zavite v njem. Na ovoju je napisanih le nekaj citatov iz ponujenih knjig ali pa oznaka področja v primeru neleposlovnih del.

V knjigarni se v tako imenovani 'beli sobi' nahaja tudi Exspresso Book Machine (EBM). Na obisku smo imeli študenti možnost videti postopek izdelave knjige, ki so jo podarili naši oddelčni knjižnici. Najprej so se na eni strani natisnile strani iz knjige, medtem ko je naprava na drugi strani pripravila naslovnico. Ko sta bila oba dela združena, je naprava knjigo prepognila in zlepila, na koncu pa še obrezala. Za izdelavo knjige je bilo tako

potrebni le 5-10 minut. EBM se sicer predvsem uporablja za tiskanje avtorskih del in študentskih skript, saj pri tiskanju obstaja problem avtorskih pravic.

Kakšno ulico stran od knjigarne se nahaja še ABC Treehouse, ki služi kot družabni prostor za ljubitelje knjig in umetnosti. V njem se izvajajo predstavitve knjig, umetniške razstave ter različni drugi dogodki, na primer nedeljsko srečanje članov pesniškega kluba, ki je sledil našemu ogledu.

Zveza nizozemskih založnikov

Leta 1996 ustanovljena Zveza nizozemskih založnikov v sebi združuje in povezuje preko 90 odstotkov vseh udeležencev na nizozemskem knjižnem trgu, med drugim tudi nekaj globalnih, kot so Reed Elsevier, Wolters Kluwer, Springers Nature itd. Zveza reprezentira, promovira ter ščiti založnike časopisov in revij, znanstvene in izobraževalne založnike ter splošne založnike.

Zveza med drugim ponuja storitve s področja prava, na primer svetovanje glede avtorskih pravic, piratstva in konkurence, ter socialnih zadev, kjer pomaga razvijati in se pogajati o delavskih sporazumih, tako s posameznimi pogodbami kot tudi s kolektivnimi sporazumi. Na področju ekonomije se zveza zavzema za izravnano konkurenčnih pogojev in omogočanja enakih možnosti za vse sodelujoče, na primer preko DDV in ECK, ter vzpostavitvev in ohranjanje standarda poslovanja. V programu Akademije NUV (Nederlands Uitgeversverbond) zveza celo leto organizira številna predavanja in delavnice, med drugim s področja novih tehnologij, tržnih modelov ter uporabnih praks trženja in upravljanja. S tem založnike povezuje med sabo ter spodbuja širjenje idej in inovacij, povečuje kohezijo in mobilnost v sektorju ter omogoča dodatno izobraževanje za člane.

Knjigarna Scheltema

V centru mesta se nahaja ena najstarejših evropskih knjigarn, ki se je pojavila že v devetnajstem stoletju. Scheltema se ponaša s široko ponudbo knjig, skozi svoje dolgoletno delovanje pa so oblikovali vrsto zanimivih praks.

Prva izmed teh je prodaja rabljenih knjig. Lastniki se občasno zaradi različnih razlogov želijo znebiti svojih knjig. Scheltema jim omogoča, da te knjige najprej prinesejo v ogled v knjigarno, ki zanimive knjige od njih odkupi ter jih znova prodaja. Tako lastniki dobijo majhen dohodek, knjigarna pa prepreči, da bi neka zanimiva in redka knjiga za vedno izginila na odpadu.

Podobna praksa založbe je tudi poceni odkup knjig, ki so bile sicer že izbrane za razrez. Names-to, da bi bile te knjige za vedno uničene, knjigarna vloži v njihov nadaljnji obstoj ter jih prodaja po izredno nizki ceni. Kupci imajo tako možnost pridobiti zelo kakovostne knjige, za katere prej ni bilo zanimanja, po izredno nizki ceni, kar pa koristi tako knjižnemu trgu kot tudi celotni kulturi.

Za neleposlovne knjige je včasih še precej težje zagotoviti dobro promocijo kot za leposlovje, obenem pa delež neleposlovnih knjig predstavlja že četrtno vse prodaje in ta odstotek še vedno raste. Zaradi tega se v tretjem nadstropju knjigarne nahaja popolnoma funkcionalna kuhinja z vsemi potrebnimi pripomočki, kjer lahko avtorji kuharskih knjig demonstrirajo svoje znanje in privabljajo ljudi z okusi svojih specialitet.

V nadstropju pod kuhinjo se med leposlovnimi knjigami nahaja tudi kavarna, vendar pa knjigarna sama po sebi še vedno ostaja osredotočena le na knjige. Kljub trendu, da se v knjigarnah prodajajo tudi drugi izdelki, na primer učni pripomočki, se je Scheltema namerno odločila proti takšni potezi. S tem sta se obisk knjigarne in prodaja povečala, saj ljudje cenijo prostor, ki je namenjen samo knjigam. Tu se lahko ljudje odklopijo od ostalega življenja ter na številnih sedežih prelistavajo knjige, ali pa se o njih pogovarjajo z drugimi ljubitelji. Knjigarna to dovoljuje, saj če oseba nekaj ur brska po knjigi v knjigarni, jo bo skoraj zagotovo kupila ter do konca prebrala doma.

Oddelek Book & Manuscript Studies

Zadnje jutro v Amsterdamu smo obiskali oddelek 'Book and Manuscript Studies', kjer nam je profesorica dr. Lisa Kuitert predstavila stanje na nizozemskem knjižnem trgu. Za trg s preko 20 milijoni bralcev v nizozemščini so značilne naklade med 500 in 10.000 izvodi, nizozemske knjige pa so poleg ISBNja označene tudi s trimestno NUR kodo (Nederlandstalige Uniforme Rubrieksindexing), ki označuje vsebino dela.

Število izdanih in prodanih knjig je v zadnjem času spet začelo naraščati, kar kaže evidenca Central Book House, ki lahko zaradi svojega položaja izvaja zelo zanesljivo statistiko. Na trgu se kažejo novi trendi, vse manj založb je v lasti velikih korporacij, povečuje pa se število majhnih in neodvisnih založb, ki se začenjajo seliti iz centra mesta. Za nove založbe je značilno, da kvaliteta prevladuje nad kvantiteto, delujejo pa v lastni tržni niši, kjer se trudijo razlikovati od drugih založb, preizkuša se uporaba novih tržnih modelov, prav tako pa se pogosto objavlja dela novih avtorjev.

Na Nizozemskem se je leta 2010 začela prodaja e-knjig, na sredini leta 2013 pa je bila prvič omogočena tudi izposoja. Zdaj sta izposoja in nakup e-knjig približno enaki, od celotne prodaje pa prodaja e-knjig zavzema le šest odstotkov, oziroma 30 odstotkov pri nakupih preko spleta. Vendar pa se bralci vračajo k tiskanim knjigam, ker cenijo haptični občutek dejanske knjige ter njene lastnosti, kot je zmožnost koncentracije in počasnega branja, ter naključnega odkrivanja novih knjig. Profesorica je razložila, da nizozemski bralci sprejemajo e-knjige, vendar pa cenijo tiskane knjige.

Močna kultura branja na Nizozemskem se kaže v med drugim tudi v tednu knjige, oziroma Bokenweek, kjer se ob nakupu knjige kupcu eno knjigo podari. Zanimiva iznajdba je tudi 'dwarssligger', pomanjšana knjiga z drobnimi črkami, ki se jo lahko nosi kar v žepu.

 David Vogrin

DIGITAL BOOK WORLD

conference + expo

Spremembe so stalnica na našem področju, zato je za nas kot študente še posebej pomembno, da ohranjamo svojo radovednost in ostajamo na tekočem z novostmi. V zadnjem času je še posebej zanimivo področje digitalnega založništva, kar med drugim vključuje avdio in e-knjige. Vsako leto lahko spremljamo ogromno različnih dogodkov, ki obravnavajo spremembe in novosti na omenjenem področju. Eden takšnih dogodkov je bil Digital Book World, ki je potekal v New Yorku od sedmega do devetega marca 2016. V treh dneh se je zvrstilo veliko zanimivih delavnic, nastopov in debat, ki bi si zaslužile več pozornosti, v tem prispevku pa bo predstavljenih le nekaj zanimivosti.

Prvi dan je na uvodni Launch Kids konferenci nastopila generalna direktorica SourceBooks, **Dominique Raccach**. Pri vprašanju, kaj je najpomembnejša lekcija, ki so se jo naučili pri založbi SourceBooks, je izpostavila prilagodljivost. Konstantno se je potrebno prilagajati tako spremembam kot tudi uporabnikom. S takšnim pristopom so oblikovali platformo za personalizacijo otroških knjig, imenovano »Put me in the story«. S to storitvijo lahko kupec naroči knjigo, v katero so vključena osebna imena in fotografije, s čimer naredijo knjigo bolj osebno, otroci pa se s knjigami lažje povežejo. In čeprav je omenjena platforma izredno uspešna, je Raccachova poudarila, da so z razvojem šele začeli in bo zanimivo videti razvoj personalizirane vsebine v prihodnosti. Na ta dan je potekala tudi okrogla miza »I'm a librarian – ask me anything«, kjer so knjižničarji in zagovorniki pismenosti govorili o preferencah otrok pri knjigah. Vsi sodelujoči so se strinjali, da se otroci pri izbiri med elektronsko in tiskano knjigo večkrat odločijo za slednjo, poudarili pa so tudi pomen e-knjig kot dopolnila tiskanim za dodatno vrednost pri bralni in učni izkušnji otrok.

Zanimiv je bil tudi pogovor z **Erico Lazzaro**, predstavnico podjetja OverDrive. Najprej je potrebno omeniti, da je OverDrive distributer digitalnih

vsebin, kot so avdio knjige, e-knjige in glasba, svoje storitve pa ponujajo knjižnicam, založnikom, šolam in trgovcem. Lazzarova je povedala, da se prodaja in uporaba avdio knjig skozi njihove kanale ne le izboljšuje, ampak da so avdio knjige celo prehiteli e-knjige. Takšen porast povpraševanja po avdio knjigah je pripisala različnim razlogom, med drugim tudi kompatibilnosti z različnimi napravami, enostavni uporabi in širjenju ponudbe naslovov iz različnih žanrov. Erica Lazzaro je bila tudi ena izmed štirih udeležencev okrogle mize na temo avdio knjig. Predstavnika založnika Penguin Random House, **Dan Zitt**, je izpostavil predvsem problematiko pri odkrivanju otroških avdio knjig. Tu je namreč najpomembneje prepričati starše o prednostih avdio knjig za otroke, zato so se težave lotili tako, da so nekaj naslovov ponudili zastoj, s čimer upajo na pozitiven vpliv na prodajo ostalih avdio knjig. V pogovoru so se dotaknili tudi podjetja Audible, enega največjih ustvarjalcev in prodajalcev avdio knjig. Čeprav jim omenjeno podjetje predstavlja tekmeca, so se govorci strinjali, da je bila ravno ta konkurenčnost tudi dobra spodbuda za nadaljnji razvoj.

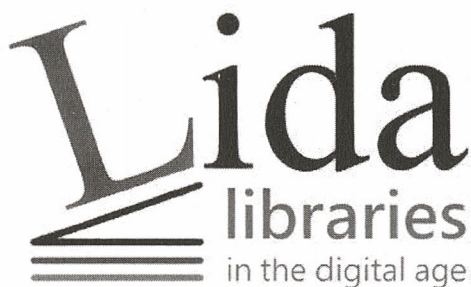
Zagotovo se v digitalnem založništvu konstantno uvajajo spremembe in nanje vsekakor vplivajo tudi štirje jezdec, kot jih je primerno poimenoval **Scott Galloway**. To so Amazon, Apple, Facebook in Google. Ravno zato si mora preostanek trga toliko bolj prizadevati za razvoj in ustvarjati nove inovacije za ohranjanje konkurenčnosti in končno tudi za sam obstanek na trgu. Zato je za nas, študente, že danes pomembno, da ohranjamo svojo radovednost in spremljamo razvoj našega področja. Za nadaljnje branje vam priporočam ostale prispevke s konference ter dnevno sveže novice na spletni strani www.digitalbookworld.com.

 Eva Medved

DBW conference publishes new white paper on 'digital transformation'. (2016). Digital book world. Pridobljeno s strani <http://www.digitalbookworld.com/2016/dbw-conference-publishes-new-white-paper-on-digital-transformation/>

A wrap-up of digital book world 2016. (2016). Digital book world. Pridobljeno s strani <http://www.digitalbookworld.com/2016/a-wrap-up-of-digital-book-world-2016/>

Mednarodna konferenca v očeh študentov

Konferenca na temo knjižnice v digitalni dobi v Zadru je uspela. Namen konference je, da se vsako drugo leto zberejo strokovnjaki iz različnih koncev sveta, ki predstavijo novosti na področju informacijske znanosti in bibliotekarstva, svoje raziskave, dobijo nove ideje za razvoj stroke in podobno. Za predstavitev prav tako kot strokovnjaki dobijo možnost tudi študenti bibliotekarstva in informacijske znanosti, predvsem doktorski študenti. Mi smo se konference udeležili kot prostovoljci in izkoristili priložnost, da spoznamo pogled na informacijsko znanost tudi z drugih vidikov. Čeprav smo bili zaposleni z nalogami prostovoljcev, smo imeli tudi čas za poslušanje predavanj. Poleg predavanj so bile organizirane tudi delavnice in predstavitve plakatov. Iskrena hvala študentom bibliotekarstva iz Zadra, s katerimi imamo dobre odnose in so nam omogočili sodelovanje na tej konferenci. *(Marovt, M. M.)*

Slovensko-Hrvaška naveza

Včasih je treba preko meja, da spoznamo sosede. Tako smo se »moralni« člani Sekcije študentov bibliotekarstva udeležiti simpozija BOBCATSSS, ki je potekal januarja 2015 v Brnu na Češkem. Tam smo spoznali študente informacijske znanosti iz Zadra, Zagreba in Osijeka. Tekom simpozija smo pričeli primerjati sisteme izobraževanja in delovanje drugih strokovnih organizacij, druženje pa nadaljevali na socialnih dogodkih. Z Lucijo Žilić, ki študira na Univerzi v Zadru, sva ostali v stikih in si pomagali pri pridobivanju informacij v študijske namene. Lucija je predsednica zadrskega kluba

študentov informacijskih znanosti, imenovanega Ex libris. Vsako leto organizirajo študentsko konferenco InfoDASKA, za katero študentje pripravijo predstavitve lastnih raziskav, profesorji pa jim pomagajo s komentarji. Lucija je sodelovala pri organizaciji LIDA in se tako s profesorji dogovorila, da jim pri izvedbi pomagamo tudi študenti iz Slovenije. Z veseljem smo se odzvali na povabilo in navezali stike, za katere upam, da bodo ostali prisotni v naši nadaljnji karieri. *(Plaznik, U.)*

Kdo ali kaj je LIDA?

Libraries in the Digital Age (LIDA) je mednarodna konferenca, ki ima že dolgoletno tradicijo – letos so organizirali že štirinajsto po vrsti. Leta 2000 so jo zasnovali kot letno konferenco, ki se je konec maja oziroma začetek junija odvijala v Dubrovniku. Leta 2010 so jo prestavili v Zadar in jo od takrat izvajajo kot bienalno mednarodno konferenco. Glavna organizatorja sta dr. Tatjana Aparac-Jelušić, profesorica na oddelku za informacijsko znanost Univerze v Osijeku, in dr. Tefko Saračević, zaslužni profesor na Univerzi Rutgers v ZDA. Na konferenci se predavatelji osredotočajo na zahteve in hitro spreminjajočo se naravo knjižnic in informacijskih sistemov. LIDA združuje raziskovalce, razvijalce in druge praktike z vsega sveta v forum za osebne izmenjave, razprave in učenje. *(Podjavoršek, N.)*

Tema delavnice Teaching and Learning Collaboration Skills and Strategies je bila povezovanje, sodelovanje in sprejemanje sodelavcev. Svojo perspektivo in izkušnje so predstavili dr. Diane H. Sonnenwald, dr. Christian Schlögel in dr. Lynn S. Connaway. Dr. Lynn S. Connaway vodi OCLC raziskave, ki temeljijo na uporabnikovem obnašanju. Sodelovanje je pomembno v vseh pogledih, še posebej, če se lotimo dlje trajajočega skupinskega raziskovanja. Zaradi nesoglasij, neprilagodljivosti, nespoštovanja, arogantnosti – kar vse vpliva na kvaliteto in izvedbo raziskave – med sodelavci velikokrat prihaja do napetosti. Zato je potrebna iskrenost, spoštovanje do drugih ter izražanje mnenja brez vsiljevanja svojih idej. S sodelavci je potrebno komunicirati, spoštovati njihovo mnenje in poiskati skupno pot. Zavedati se je potrebno različnih načinov mišljenja in

pogledov. Na podlagi tega so predstavili primer sodelovanja med avstrijskimi in korejskimi študenti, ki imajo nekoliko drugačen način raziskovanja in mišljenja. Izpostavili so tudi potrebo po skupinskem učenju med predavanji, ko študentom določijo različne naloge, ti pa morajo sestaviti končni izdelek. Na podoben način smo pri predmetu Upravljanje informacijskih virov pri dr. Žumrovi sodelovali v vlogah avtorja, založnika in knjižničarja. Namen te vaje je, da se študenti povežemo, spoznamo zahteve in vloge drugega ter poiščemo skupno pot do cilja. (Marovt, M. M.)

Na konferenci so disertacije predstavili tudi doktorski študentje, ki jim je po predstavitvi komisija postavila vprašanja in komentirala njihove teme, metode in potek analize. Predstavitve sem spremljala od postavljanja hipotez do končne točke raziskovanja, saj so bili mnogi v procesu zbiranja podatkov. Omeniti želim, da je kritika komisije padla predvsem na postavljanje hipotez in da so se precej oddaljili od same teme raziskovanja. Enega od zanimivejših prispevkov v tem sklopu je predstavila kolegica z Univerze v Dublinu, ki je z avtoetnografsko metodo (tj. samoopazovanjem) temeljito popisala celoten proces in osebno politiko digitalne ohranitve informacij v eni od njenih domačih zbirk dokumentov. V glavnem delu konference je raziskavo predstavila tudi doktorska študentka našega oddelka, Tjaša Jug. Pod mentorstvom dr. Žumrove si je postavila vprašanje »Do We Need Better Online Book Review Organisation?«. (Fištravec, M., Marovt, M. M. in Podjavoršek, N.)

Kakšna so mnenja?

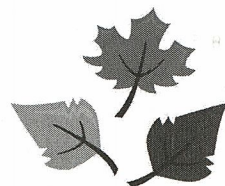
Maja: »Prvič sem se udeležila tako pomembne konference. Bilo je super. Spoznala sem veliko novih ljudi, se z njimi pogovarjala in debatirala o področju, ki ga študiram. Zanimivo mi je, kakšno širino raziskovanja ima informacijska znanost, koliko stvari še lahko raziščemo na toliko različnih načinov. Navdušile so me delavnice in predstavitve študentov, ki so imeli dobre raziskovalne ideje. Spoznala sem tudi študente iz Zadra, ki so nas lepo sprejeli, nam pomagali in omogočili sodelovanje na tej konferenci.«

Miha: »Konferenca mi je omogočila spoznati obraze nekaterih velikih imen bibliotekarstva in informacijske znanosti, ki nas preko temeljne literature spremljajo od prvega letnika dalje. Seznanjen sem bil z novimi raziskovalnimi smermi in stanjem na našem področju v sosednjih in nekaterih drugih državah sveta. Če mi je diplomatska praksa dala priložnost ovrednotiti naš študijski program z vidika zahtev delovnega mesta, ga lahko preko stika s kolegi študenti iz tujine in njihovimi izdelki vsaj v grobem še primerjalno presodim. Uvidel sem, da smo po zaključku študija usposobljeni razumeti metodološko zasnovo in vsebino prispevkov na taki konferenci ter nova spoznanja in trende s področja vključiti v pridobljeno znanje.«

Neža: »LIDE sem se udeležila, ker sta me zanimala potek in organizacija mednarodne konference, ki ima že tako dolgo tradicijo. Sprva sem se spraševala, kaj lahko kot brucka, ki še ni pustila za sabo izpita Osnove informacijske znanosti, odnese od konference, posvečene razvoju informacijske znanosti. Odnesla in utrdila sem obstoječe znanje o strukturi raziskovalnega dela, dobila širši pogled na to, s čim vse se ukvarja informacijska znanost, predvsem pa navezala nove stike in se povezala s starejšimi člani Sekcije.«

Urška: »Udeležbo na mednarodni konferenci LIDA sem videla kot priložnost za odkrivanje novih tematik, ki bi jih v prihodnje rada bolje spoznala. Na tak način najlažje dobim vpogled v aktivno delovanje profesije, v kateri smeri se bodo stvari razvijale ter v katero področje bi se rada usmerila sama. Navdušili so me kolegi študenti, saj so imeli izjemne predstavitve lastnih raziskav s področja informacijske znanosti. Seveda smo okrepili prejšnja poznanstva in spletli nova.«

 Miha Fištravec, Neža Podjavoršek,
Urška Plaznik, Maja Marija Marovt

Kam s knjigarnami?

Pojav digitalnih tehnologij je močno preoblikoval knjižno dejavnost. Danes ljudje sicer načeloma ne verjamejo več v apokaliptične napovedi o neizogibni in bliskoviti prevladi elektronskih knjig ter izumrtju tiskanih knjig in klasičnih knjigarn. Te imajo še vedno kar nekaj prednosti pred svojimi spletnimi različicami, ki so lahko tako praktične kot subjektivne narave. Relevantnost knjigarn nenazadnje potrjuje tudi veliko število obstoječih in novo nastajajočih knjigarn po vsem svetu – celo spletni velikan Amazon je pred kratkim odprl svojo prvo zidano knjigarno. A novi izzivi digitalnega časa so vendarle povzročili, da so se knjigarne znašle v resni eksistencialni krizi.

Družabna omrežja in ostale internetne aktivnosti se v našem vsakdanjiku borijo in pogosto tudi zmagujejo v bitki za našo pozornost ter nam ustvarjajo občutek, da za branje ni več dovolj časa. Problem se je poskusil rešiti z pojavom spletnega nakupovanja, ki je močno razširil doseg in dostopnost knjig. Spletno nakupovanje nam prihrani mnogo časa in truda, ki bi ga v knjigarni pripravili za iskanje specifične knjige, prav tako pa pogosto ponuja še bolj obširno ponudbo knjig, kot jih ima knjigarna. Ta poseg je sicer uspel povečati dostopnost knjig, a spletno nakupovanje ni dosti vplivalo na obiskovanje knjigarn, zato si zdaj mnoge prizadevajo pritegniti kupce z dodatno ponudbo, kot je prodaja neknjižnih artiklov, ki so pogosto učni pripomočki. Druge knjigarne se s postavitvijo kavarn v svoje prostore trudijo prepričati obiskovalce, da si vzamejo čas in ob kavi prelistajo še kakšno knjigo.

Vendar pa to ne pomeni, da kavarne nujno sodijo v knjigarne. Vsaj tako meni knjigarna Libreria, ki je del londonskega Second Home, projekta, ki se trudi ustvariti delovni prostor in kulturno prizorišče, ki bi s krea-

tivnostjo navdihovalo umetnike in mislece. V tem duhu je v knjigarni celo prepovedala uporabo telefonov v svojih prostorih – njen namen je, da se uporabnik popolnoma preda knjižnemu izkustvu, se odpočije od informacijske preobremenjenosti vsakdanjika ter s pomočjo knjig znova najde svojo kreativnost in navdih – to je namreč redko področje, kjer nas stroji še nekaj časa ne bodo uspeli nadomestiti. V skladu s tem ciljem je vsa ponujena dela knjigarna skrbno izbrala, da bi bralce pripravila do razmišljanja, dela pa so organizirana po popolnoma novem sistemu miselnih povezav. Direktorica knjigarne, Sally Davies, pravi, da njihov namen ni preprosta prodaja knjig, saj lahko kupec, ki išče le določeno knjigo, to hitreje in ceneje pridobi kar z spletnim nakupovanjem, pač pa je njihov cilj s premišljeno izbiro knjižnih naslovov ustvariti občutek intelektualnega okolja, kjer se obiskovalci počutijo odprto in dobrodošlo, in kjer lahko enako samozavestno pri prodajalcu poizvejo po novem eksperimentalnem romanu ali pa po knjigi Igre lakote.

Velik delež subvencioniranih knjig namiguje na visok položaj knjižnih del v slovenski miselnosti, zato prihodnost knjigarnarjev, oziroma založnikov, saj govorimo o Sloveniji, ni tako črnogleda. Največji izziv zgornji viziji knjigarn so pri nas verjetno knjižnice, ki so že, vsaj ponavadi, videne kot družabni prostor, ki nudi zgoraj opisano doživetje. Kljub temu pa verjamem, da bo prav inovativnost in kreativnost pripomogla k uspešni prihodnosti knjigarn.

 David Vogrin

Clark, A. (2016). *Libreria bookshop: where literature and lattes don't mix*. *The Observer*. Pridobljeno s <http://www.theguardian.com/books/2016/feb/21/libreria-bookshop-rohan-silva-second-home-interview>

PRETEKLI DOGODKI

18.-23. april – 21. Slovenski dnevi knjige

»Med 18. in 22. aprilom je v Ljubljani ter drugod po državi kar šelestelo od knjižnih listov. Stojnice sem si v omenjenem tednu ogledala v prijetni družbi. Na 21. Slovenskih dnevih knjige na Stritarjevi ulici sva s kolegico Grbić najprej preverili, ali je med založbami, ki so razstavljale, tudi Znanstvena založba Filozofske fakultete. Sprva sva z zanimanjem strmeli v naslove znanstvenega tiska, ki ga je založba ponujala mimoidočim, kasneje pa smo s kolegico Češarek načeli temo o zaključnih delih. Ne, ne dokončujem zgolj diplome, zato sem z očmi sledila še vsem nazivom založb, za katere menim, da bi njihovo založniško dejavnost utegnili zanimati moja druga pesniška zbirka v pripravi. Ustavila sem se tudi na stojnici knjige [Psi], saj si jo že dolgo časa želim imeti v svoji knjižni zbirki.«

 Špela Sanabor

21.-26. april – Ekskurzija v Amsterdam

»Po lanskoletni odlični ekskurziji v Berlin sem imela visoka pričakovanja tudi za letošnji potep v Amsterdam, in sicer popolnoma upravičeno. Po daljši vožnji nas je pričakalo mesto, ki mu pravijo tudi »Severne Benetke«, mesto številnih kanalov, nešteti koles, tulipanov, množice turistov,... Poleg bibliotekarskih in založniških ogledov, smo imeli veliko prostega časa, ki smo ga izkoristili za ogled glavnih znamenitosti Amsterdama, kot so Rijksmuseum, Muzej Van Gogha, hiša Ane Frank, sloveča Rdeča četr, Coffee-shop-i,...«

 Katja Šuler

13.-17. junij – Libraries in the digital age (LIDA)

19.-20. september – Posvetovanje sekcij ZBDS »Upravljanje znanja v knjižnicah«

20. november – Dan slovenskih splošnih knjižnic

23.-27. november – 32. Slovenski knjižni sejem v Cankarjevem domu

VSAK MESEC – NUK skozi vse leto organizira različne brezplačne tečaje, ki so aktualni tudi za študente našega oddelka, za več informacij pogledjte na <http://mreznik.nuk.uni-lj.si/izobrazevanja>.

